

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

Sectio II. An leges generales, sive civiles, seu Ecclesiasticæ debeant publicati in singulis Regnis. Provonciis, & Diœcesibus, vel sufficiat unica publicatio in Curia vel Regali, vel Ecclesiastica, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

S E C T I O II.

An leges generales, sive civiles, sive ecclesiastica debeant publicari in singulis Regnis, & Provincijs, & Diocesisibus, vel sufficiat unica publicatio in Curia, vel regali, ve ecclesiastica, ut vim obligandi habeant &

240. 1. **N**on loquimur in præfenti de legibus imperialibus, nam de his dispositum est in jure civili, ut non obligent antequàm publicentur in singulis Provinciis, & post duos menses à publicatione, ut constat ex authentica, *ut facta nova constitutiones*, novell. 66. ubi: *Legem non obligare, nisi post duos menses à publicatione facta in singulis Provincijs*. Imò, & in singulis civitatibus Metropolitanis, ut notat doctus Montesinus 1. 2. Tom. 2. *disp. 20. quest. 4. difficult. 3. num. 94.* Sed cum leges imperiales non ligent Principes supremos, qui Imperio non subduantur, ut Reges Hispaniæ, Galliæ, &c. & multò minus Romanos Pontifices, difficultas quòad hos manet in sua vi.

241. 2. Prima ergo sententia docet legem generalem, maximè Ecclesiasticam, non obligare existentes extra Curiam, per solam publicationem factam in ea; sed omninò desiderari, ut publicatio fiat pro singulis Provinciis in civitatibus Metropolitanis cujuslibet Provinciæ, seu Diocesis, quando Princeps habet varias Provincias inter se valdè distantes, ut Romanus Pontifex. Si enim non habeat nisi unam parvam Provinciam, seu Regnum, sufficit unica publicatio in Curia, sicut in qualibet

Diocesi, sufficit in Metropoli ecclesiastica, ut omnes Doctores docent; at ubi multæ sunt Provinciæ, in qualibet debet fieri specialis publicatio. Unde commorantes extra Curiam in aliqua ex istis Provinciis & civitatibus, seu Diocesisibus, etiam si noverint publicationem legis factam in Curia, non ligantur talibus legibus, nec facient actus nullos, quoad usque in propria Provincia publicentur, sic sentiunt Cajetan. & Medin. 1. 2. *quest. 90. art. Sotus de just. lib. 1. quest. 1. art. 4. vers. At verò.* Molin. Tom. 2. *de just. tract. 2. disput. 395.* Reginald. lib. 13. *cap. 16. num. 152.* Silvius 1. 2. *quest. 96. art. 4. quest. 11. conclus. 4.* Mirand. in manuali Tom. 2. *qu. 25. art. 4. conclus. 5.* & probabilem reputat Merola infra referendus, & alii multi Juristæ, & Theologi, quos refert & sequitur Trullench, in *Cruciat. lib. 1. §. 7. dub. 9. num. 20.* cum Ludovic. à *Cruce distinct. 1. cap. 1. dub. 13. num. 1.* inter quos novissimè Joannes Præpositus, loquendo de lege generali Pontificia 1. 2. *quest. 49. disp. 1. dub. 7.* sequentia deducit ex præfata opinione.

Primum, aliquem non obligari servare legem generalem, quam scit Romæ publicatam, si non sit publicata in provincia, ubi commoratur. *Secundum*, pœnam legis non incurri, nec excommunicationem, neque suspensionem, aut privationem officii, aut beneficii, ante talem publicationem. *Tertium*, non incurri inhabilitatem ad officia, seu beneficia, neque irregularitatem. *Quartum*, contractum non esse irritum, neque in conscientia tenetur quis ab eo abstinere. *Quintum*, leges revocatorias privilegiorum, v.g. absol-

vendi à reservatis, eligendi confessarium; non habere vim antiquam publicentur in provincia, seu Diœcesi. *Sextum*, alias leges Papales, in propriis provinciis non promulgatas, non obligare, nec quodam culpam, nec quodam pœnam; ac proinde regulas Cancellariæ, extra Romanam Curiam non habere vim legis, cum non publicentur extra eam; nam et si stylus Curiae Romanæ juxta eas judicet causas totius orbis, id tamen est, quia judices sequuntur oppositam sententiam pro foro externo; sed in foro conscientiae poterit quis alteri opinioni probabili se conformare. Hæc dicitur Author, & omnes qui hanc sequuntur opinionem absolute prolata, quod addo, quia diversimodè intelligitur à pluribus illorum.

242.

3. Fundamenta præcipua hujus sententiæ ad sequentia reducuntur. *Primum*, quia quando jus Canonicum nihil disponit, judicandum est juxta jus civile, si bonis moribus non contradicat; sed in jure Canonico nihil de hac re disponitur, & assignata authentica juris civilis non solum non contradicit bonis moribus, sed potius illis favet; cum sit æqua & iusta, fundata in optima ratione; igitur observanda est in legibus Ecclesiasticis, quando nihil aliud in contrarium disponunt, cum eadem ratio militet in omnibus legibus, & fortius videtur urgere in legibus Pontificiis, quæ universaliores sunt, quàm laicales; siquidem imperium Papæ latius patet, quàm imperium cujuscunque Regis, & Imperatoris. Insuper præfata lex imperialis invenitur acceptata ab Ecclesia, ut dicemus *infra* loquendo de

legibus irritantibus, & *sect. sequenti*. Ergo, &c.

4. *Secundum*, quia non publicatæ lege in provincia, vel lex obligat ignorantes, vel non obligat; si obligat, durissima & injusta videtur; si non obligat, ergo neque scientes obligat. Nam quando major pars populi legem non servat ex ignorantia ipsius, neque ego sciens teneor observare: sicut si major pars populi legem non accepit, neque ego teneor observare. Eset enim magnum inconueniens, & inferret regiminis confusionem, & innumeros scrupulos gigneret, legem paucos casu scientes obligare. Quando verò in propria provincia publicatur, per se est sufficiens obligare omnes, licet per accidens excusetur à culpa & pœna aliquis private ignorans: nam leges per se commune bonum respiciunt, & ad illud ordinantur, non curando de his, quæ per accidens possunt accideri.

243.

5. *Tertium*, nam lex, quæ pro tota Ecclesia fertur, potest non esse utilis, & conueniens pro particulari Religione, & in tali casu potest, & debet Episcopus suspendere executionem, & supplicare Romano Pontifici, eique rescribere, ut habetur in *Cap. Si quando, s. de rescript.* & docent omnes, ut ostendimus *infra*. Si ergo pro illo tempore suspensionis, & supplicæ, lex non obligat, ut est communis sententia, de qua dicam *infra*: Ergo signum est quòd lex non cepit obligare statim post publicationem factam in Curia, aliàs Episcopus non posset talem obligationem suspendere, cum sit imposita à supremo Superiore.

244.

6. *Quartum*

245.

6. *Quartum*, nam ex opposito magna inconvenientia sequerentur. Nam si Summus Pontifex statuat novum impedimentum dirimens matrimonium, v.g. usque ad 5. gradum, plurimæ virgines ignorantes, cum tali impedimento nubentes, post deperditam virginitatem, oporteret à suis viris separari.

246.

7. Confirmatur ex *Cap. Cum infirmitas, de pæn. & remiss.* ubi statuitur: *Si quis Medicorum hujus nostræ Constitutionis, postquam per Prælatos locorum fuerit publicata, transgressor extiterit, tandiu ab ingressu Ecclesiæ arceatur, donec satisfecerit competenter.* Ergo lex Ecclesiastica conformatur se legi imperiæ tanquam æquæ & justæ quoad publicationem legis in qualibet Diœcesi; vide alia *infra*, loquendo de legibus irritantibus.

247.

8. Nihilominus multi Doctores antiqui, & moderni tam ex Juristis, quàm ex Theologis nervosè defendunt Pontificias leges, post publicationem Romæ factam, obligare omnes provincias, quàmvis in illis non sint specialiter publicatæ.

9. Probant, quia universalis & receptissima consuetudo in toto orbe sic suadet; aliàs ferè nulla lex, aut Bulla Pontificia hæctenus, plusquàm in Curia, & juxta eam obligaret; siquidem a libi non publicantur, maxime multæ Constitutiones juris Canonici Extravaganantium particularium, & Bulla Cœnæ Domini, quia istas certum est non fuisse publicatas in Provinciis particularibus, quod absurdissimum videtur asserere.

248.

10. *Secundò*, quia Episcopi, aliique Prælati non publicant Bullas Pontifi-

cias in suis Diœcesibus, & non excusantur à peccato, si ad eorum obligationem requireretur publicatio in Diœcesi, & tamen non peccant non publicando, nisi Papa in sua Constitutione id eis præcipiat, & cum Summo Pontifici sit notissimum hoc, neque conqueratur, nec Prælatos reprehendat, sufficiens signum est eum posse, & velle validè, & licitè, post solam publicationem in Curia Romana factam omnes Fideles obligare, sic Doctores relati à Diana *part. 1. tract. 10. resol. 8. & 9. & part. 4. tract. 4. resol. 127. & part. 5. tract. 14. resol. 5. & part. 6. tract. 6. resol. 39. & part. 7. tract. 1. resol. 28.* Bonac. *de leg. disp. 1. quest. 1. punct. 4. num. 16.* Vaquez *1. 2. disp. 156. cap. 2. num. 12. ibidem.* Montehin. *disp. 20. quest. 4. d. ff. 3.* Suar. *lib. 4. de leg. cap. 15. num. 8.* & passim multi moderni & antiqui, inter quos P. Merol, hanc probabiliorum vocat, sentit ergo quòd prima est probabilis, ita docet *disp. 4. dub. 17. num. 250.* Idem sentiunt traduntque è nostris Andreas à Matre Dei *Tom. 3. curs. moral. Theolog. Tract. 11. cap. 1. punct. 6. §. 1. num. 86.* Francisc. Bonæ Spei *Tom. 4. suæ Theolog. Tract. 3. disp. 7. dub. num. 8.* & Stephanus à S. Paulo *Tract. 2. suæ Theologiæ moralis disp. 1. dub. 2. n. 9.*

11. Non me latet alius modus sentiendi, quem noviter excogitavit P. Angelus Maria Verticelli de Apostolicis missionibus *Tract. 3. quest. 76. & 77.* ubi docet, primam sententiam, & deductiones P. Præpositi esse probabiles, si intelligantur quando in singulis Provinciis lex Pontificia non est publicata, neque formaliter, neque æquivalen-

249

lenter, & vocat *publicationem aequivalentem*, quando typis impressa circumfertur inter majorem partem populi, vel alio modo nota est ipsi majori parti populi; at si æquivalenter non sit publicata majori parti populi, etiam si formaliter sit publicata solum Romæ, sentit esse improbabilem sententiam relataam, continereque intollerabilem errorem deductiones P. Præpositi; aliàs inquit Bulla Cænæ Domini, & ferè omnes aliæ solum Romæ obligarent, quia solum Romæ publicantur, quod absurdissimum est. Sed quidquid sit de censura, quæ satis acris videtur, vellem tamen, ut ipse P. Angelus Maria nobis explicaret, an illa major pars populi, ad quam notitia publicationis Romæ facta, debet pervenire, intelligenda sit de quolibet populo in particulari, an verò de majori parte populorum totius Ecclesiæ? An verò de majori parte subditorum in tota ditione Ecclesiastica, vel in qualibet Provincia? quod minimè explicat, nec miror, cum hoc ad praxim reducere, non solum difficillimum, sed ferè impossibile sit, ut inspicienti facile patebit, & optimè notavit P. Valentia, sed quia *num. 5. quest. 77.* insinuat requiri notitiam subditorum in majori parte cujuslibet populi, siquidem ibi ad peculiarem casum descendit, mihi valde difficilis videtur iste modus dicendi, & contra communem Theologorum, & Juristarum sententiam. Omnes enim affirmant, loquendo de legibus municipalibus, id est, quæ fiunt pro peculiaribus Provinciis, seu Diocæsiibus, quod sufficiat unica publicatio formalis pro tota illa Provincia facta in Curia, vel præcipua civitate, seu Metropoli illius, vel in

aliquo loco, secundum morem Patriæ, & illa sola sufficit, ut lex dicatur per se publicè, & solemniter edita, & publicata, & ut obliget per totum territorium, seu Provinciam, absque alia publicatione, aliàs non esset major ratio, cur exqueretur in quibusdam civitatibus, & non in singulis parvis locis, & quare in uno loco civitatis, & non in alijs, & sic oporteret in singulis Civitatibus, & terris, seu locis promulgari, quod est absurdum, & nullus dicit, quia nullus docet, quod publicatio debeat fieri, neque in majori parte populorum, neque subditorum, sed omnes fatentur vel sufficere publicationem factam in capite, seu Metropoli cujusvis Provinciæ, juxta primam sententiam, vel solum Romæ, juxta secundam; sed quænam ex his sententiis (cum utraque probabilis appareat) habeatur ut probabilior, ex dicendis sectionibus sequentibus constabit.

S E C T I O III.

An lex sufficienter publicata in locis debitis, juxta sententias relatas, statim incipiat omnes subditos obligare, nullâ postpositâ morâ à die, seu hora facta publicationis?

1. *A*liqui Doctores affirmant, & 250.
probant ex *Gloss. in Clement.*
2. *de heret. vel. Ex tunc,* & insuper, quia legislator potest hoc modo obligare, si id expressè velit, & declarat; cum jam lex supponatur perfecta in ratione legis per promulgationem, & cum sua vi obligandi. Ergo eo ipso quod lex per voluntatem legislatoris non limitetur, nec

N

impe-